

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Медичний інститут
Кафедра психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор
Іщенко Н.М.

“ ” _____ 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ**

Спеціальність 053«Психологія»

Розробник програми

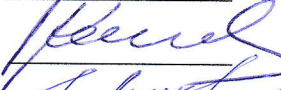
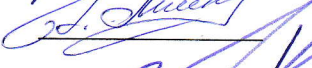

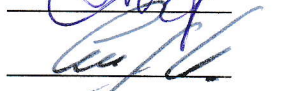

Гарант освітньої програми

Завідувач кафедри психології

Директор медичного інституту

Директор ННІ ППО

Начальник НМВ

Г.В. Васильєва

В.І. Каневський

І.П. Лисенкова

Г.В. Грищенко

Г.Л. Норд

С.І. Шкірчак

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Методика проведення психологічної експертизи	
Галузь знань	05 – Соціальні та поведінкові науки	
Спеціальність	053 – Психологія	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Психологія	
Рівень вищої освіти	Бакалавр	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Курс навчання	4	
Навчальний рік	2020-2021	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	7	11
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредитів / 90годин	
Структура курсу: лекції групові годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	15	4
	30	6
	45	80
Відсоток аудиторного навантаження	50%	11%
Мова викладання	українська	
Форма підсумкового контролю	залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика проведення психологічної експертизи» є ознайомити студентів з основними питаннями психологічної експертизи, технологією її проведення та підготовки; сформувати здатність самостійно планувати та проводити психологічну експертизу, вибирати адекватні методи для дослідження особливостей особистості, виявляти та вивчати особистісні якості, індивідуально-психологічні та психофізіологічні особливості особистості.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Методика проведення психологічної експертизи» є:

- ознайомити з загальними основами та методикою проведення психологічної експертизи в різних галузях психології та сферах життєдіяльності людини;
- показати можливості використання наукових та прикладних психологічних знань у сфері експертних досліджень;
- формувати вміння та навички використання психологічних методик в різних галузях психологічної експертизи;
- формувати уміння та навички інформаційно-аналітичної діяльності в галузі психологічної експертизи;
- розвивати професійне мислення;
- сприяти професійному та особистісному зростанню студентів.

Після вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати**:

- структуру, предмет, основні завдання та методи дисципліни «Методика проведення психологічної експертизи в різних галузях»;
- класифікацію та обставини застосування психологічної експертизи;
- фундаментальні положення організації та теоретико-методичні основи проведення психологічної експертизи в різних галузях психології;
- способи відбору психологічних методик для вирішення експертних задач;
- нормативні положення та рекомендації стосовно оформлення експертної документації;
- особливості складання експертом соціально-психологічного проекту розвитку особи, трудової групи;
- методи вивчення особливостей клієнта, закономірностей психічної діяльності, чинників, що впливають на якість функціонування психіки людини у різних видах життєдіяльності.

На основі цих знань повинні бути сформовані **уміння**:

- класифікувати обставини застосування психологічної експертизи;
- застосовувати фундаментальні положення організації та теоретико-методичні основи проведення психологічної експертизи в різних галузях психології;
- використовувати способи відбору психологічних методик для вирішення експертних задач;

- застосовувати нормативні положення та рекомендації стосовно оформлення експертної документації;
- складати експертом соціально-психологічного проекту розвитку особи, трудової групи;
- застосовувати методи вивчення особливостей клієнта, закономірностей психічної діяльності, чинників, що впливають на якість функціонування психіки людини у різних видах життєдіяльності.

Передумови вивчення дисципліни:

Курс «Методика проведення психологічної експертизи» має міждисциплінарні зв'язки з такими науками як: патопсихологія, соціальна психологія, психодіагностика. Курс надає знання студентам про види експертних досліджень та специфіку їх проведення.

Очікувані результати навчання:

В процесі вивчення дисципліни студенти повинні засвоїти основні категорії психологічної експертизи, історичні передумови і перспективи розвитку психологічної експертизи, її напрями та галузі, структуру, задачі та методи науки, її міждисциплінарні зв'язки з іншими науками. Курс надає студентам можливість отримати комплекс теоретичних знань у галузі психологічної експертизи та оволодіти практичними навичками проведення різних видів експертних досліджень.

Програмні компетенції

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК9. Здатність працювати в команді.
- ЗК13. Здатність орієнтуватися у постійно змінних умовах соціального середовища та ефективно будувати гармонійні стосунки з оточенням.
- ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

- СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
- СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
- СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
- СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.
- СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
- СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).
- СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту.
- СК13. Здатність знаходити ефективні рішення в нестандартних ситуаціях під час надання психологічної допомоги.

Програмні результати навчання (ПР)

- ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
- ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
- ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.
- ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.
- ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.
- ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ПР19. Застосовувати набуті знання, уміння та навички під час організації та надання психологічної та соціально-психологічної допомоги різним верствам населення, професійно орієнтуватися у теоретичних підходах та практичних напрямках сучасної психології.

3.Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

№ з/п	Теми	Лекції	Групові заняття	СРС, в т.ч. індивідуальна
МОДУЛЬ I. Психологічна експертиза як професійна діяльність				
Блок 1. Психологічна експертиза як форма соціальної практики.				
1.	Предмет і завдання психологічної експертизи.	2	2	5
2.	Технології проведення психологічної експертизи.	2	2	5
3.	Професійна компетенція експерта-психолога.	2	2	5
4.	Методологічні принципи побудови експертного дослідження.	1	4	4
5.	Експертний висновок як результат проведення психологічної експертизи.		3	4
6.	Контрольна робота за змістовим блоком 1.	-	2	
Усього – 45 год. Кредитів ECTS – 1,5.		7	15	23
МОДУЛЬ II. Психологічна експертиза в різних галузях				
Блок 2. Сфери застосування психологічної експертизи.				
7.	Психологічна експертиза в освіті.	2	2	5
8.	Психологічна експертиза в професійній діяльності.	2	2	5
9.	Психологічна експертиза в сфері сімейних стосунків.	2	2	4
10.	Судово-психологічна експертиза.	2	4	4
11.	Психологічна експертиза в соціальній сфері.		3	4
12.	Контрольна робота за змістовим блоком 2.	-	2	
Усього – 45 год. Кредитів ECTS – 1,5.		8	15	22
Всього за курсом – 90 год. Кредитів ECTS – 3.		15	30	45

Заочна форма:

№ з/п	Теми	Лекції	Групові заняття	СРС, в т.ч. індивідуальна
МОДУЛЬ I. Психологічна експертиза як професійна діяльність				
Блок 1. Психологічна експертиза як форма соціальної практики.				
1.	Предмет і завдання психологічної експертизи.	1		8
2.	Технології проведення психологічної експертизи.			8
3.	Професійна компетенція експерта-психолога.			8
4.	Методологічні принципи побудови експертного дослідження.	1	2	8
5.	Експертний висновок як результат проведення психологічної експертизи.			9
Усього – 45 год. Кредитів ECTS – 1,5.		2	2	41
МОДУЛЬ II. Психологічна експертиза в різних галузях				
Блок 2. Сфери застосування психологічної експертизи.				
6.	Психологічна експертиза в освіті.	1	2	8
7.	Психологічна експертиза в професійній діяльності.			8
8.	Психологічна експертиза в сфері сімейних стосунків.			8
9.	Судово-психологічна експертиза.	1	2	8
10.	Психологічна експертиза в соціальній сфері.			7
11.	Контрольна робота			
Усього – 45 год. Кредитів ECTS – 1,5.		2	4	39
Всього за курсом – 90 год. Кредитів ECTS – 3.		4	6	80

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Предмет і завдання психологічної експертизи. <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічна експертиза як форма соціальної практики 2. Предмет та завдання психологічної експертизи 3. Міждисциплінарні зв'язки психологічної експертизи 4. Загальна характеристика психологічної експертизи та її види
2	Тема 2. Технології проведення психологічної експертизи. <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація та етапи проведення психологічної експертизи 2. Методологічні принципи побудови експертного дослідження 3. Етапи проведення психологічної експертизи 4. Експертний висновок як результат проведення психологічної експертизи
3	Тема 3 . Професійна компетенція експерта-психолога. <ol style="list-style-type: none"> 1. Особистісна та професійна готовність психолога до експертної діяльності 2. Експерт та його професійні якості 3. Професійно-етичні принципи діяльності експерта -психолога 4. Фахова компетентність психолога
4	Тема 4. Методологічні принципи побудови експертного дослідження. <ol style="list-style-type: none"> 1. Методологічні принципи побудови експертного дослідження 2. Етапи проведення психологічної експертизи 3. Експертний висновок як результат проведення психологічної експертизи
5	Тема 5. Психологічна експертиза в освіті. <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет психологічної експертизи в освіті та її основні напрямки 2. Психолого-лінгвістична експертиза в освіті 3. Особливості психологічної експертизи іграшки 4. Психологічна експертиза освітнього середовища 5. Психолого-педагогічна експертиза
6	Тема 6 . Психологічна експертиза в професійній діяльності. <ol style="list-style-type: none"> 1. Призначення та основні завдання трудової експертизи 2. Психологічні особливості трудової експертизи 3. Види трудової експертизи
7	Тема 7. Психологічна експертиза в сфері сімейних відносин. <ol style="list-style-type: none"> 1. Сімейні відносини як об'єкт психологічної експертизи 2. Методичний інструментарій експертизи сімейних відносин 3. Психологічна експертиза сімейних відносин у судовій практиці 4. Батьки як об'єкт психологічної експертизи
8	Тема 8. Судово-психологічна експертиза. <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет та види судово-психологічної експертизи 2. Підстави призначення судово-психологічної експертизи 3. Методологічні основи та компетенція судово-психологічної експертизи 4. Підготовка судово-психологічної експертизи 5. Використання висновку судово-психологічної експертизи

4.2. План групових занять

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Предмет і завдання психологічної експертизи. <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічна експертиза як форма соціальної практики 2. Предмет та завдання психологічної експертизи 3. Міждисциплінарні зв'язки психологічної експертизи 4. Загальна характеристика психологічної експертизи та її види
2	Тема 2. Технології проведення психологічної експертизи. <ol style="list-style-type: none"> 1. 1.Організація та етапи проведення психологічної експертизи

	<ol style="list-style-type: none"> 2. 2.Методологічні принципи побудови експертного дослідження 3. Етапи проведення психологічної експертизи 4. 4.Експертний висновок як результат проведення психологічної експертизи
3	<p>Тема 3 . Професійна компетенція експерта-психолога.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особистісна та професійна готовність психолога до експертної діяльності 2. Експерт та його професійні якості 3. Професійно-етичні принципи діяльності експерта -психолога 4. Фахова компетентність психолога
4	<p>Тема 4. Методологічні принципи побудови експертного дослідження.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методологічні принципи побудови експертного дослідження 2. Етапи проведення психологічної експертизи 3. Експертний висновок як результат проведення психологічної експертизи
5	<p>Тема 5. Методологічні принципи побудови експертного дослідження. (продовження)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вимоги до методів психологічної експертизи та їх класифікація 2. Традиційні методи в психологічній експертизі 3. Специфічні методи психологічної експертизи
6	<p>Тема 6 . Експертний висновок як результат проведення психологічної експертизи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація та етапи проведення психологічної експертизи 2. Методологічні принципи побудови експертного дослідження 3. Етапи проведення психологічної експертизи
7	Контрольна робота за змістовним блоком 1
8	<p>Тема 8. Психологічна експертиза в освіті.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет психологічної експертизи в освіті та її основні напрямки 2. Психолого-лінгвістична експертиза в освіті 3. Особливості психологічної експертизи іграшки 4. Психологічна експертиза освітнього середовища 5. Психолого-педагогічна експертиза
9	<p>Тема 9. Психологічна експертиза в професійній діяльності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Призначення та основні завдання трудової експертизи 2. Психологічні особливості трудової експертизи 3. Види трудової експертизи
10	<p>Тема 10. Психологічна експертиза в сфері сімейних відносин.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сімейні відносини як об'єкт психологічної експертизи 2. Методичний інструментарій експертизи сімейних відносин 3. Психологічна експертиза сімейних відносин у судовій практиці 4. Батьки як об'єкт психологічної експертизи
11	<p>Тема 11. Судово-психологічна експертиза.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет та види судово-психологічної експертизи 2. Підстави призначення судово-психологічної експертизи 3. Методологічні основи та компетенція судово-психологічної експертизи
12	<p>Тема 12. Судово-психологічна експертиза. (продовження)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методологічні основи та компетенція судово-психологічної експертизи 2. Підготовка судово-психологічної експертизи 3. Використання висновку судово-психологічної експертизи
13	<p>Тема 13 . Психологічна експертиза в соціальній сфері.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про соціальну експертизу та її функції 2. Потреба у проведенні соціальної експертизи та її мета 3. Типи та види соціальної експертизи
14	<p>Тема 14. Психологічна експертиза в соціальній сфері.(продовження 1 год)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Типи та види соціальної експертизи 2. Організаційні моделі соціальної експертизи

	3. Форми участі експерта у проведенні соціальної експертизи
15	Контрольна робота за змістовним блоком 2

План лекцій заочна форма

1	Тема 1. Предмет і завдання психологічної експертизи. 1. Психологічна експертиза як форма соціальної практики 2. Предмет та завдання психологічної експертизи 3. Міждисциплінарні зв'язки психологічної експертизи 4. Загальна характеристика психологічної експертизи та її види
2	Тема 2. Методологічні принципи побудови експертного дослідження. 1. Методологічні принципи побудови експертного дослідження 2. Етапи проведення психологічної експертизи 3. Експертний висновок як результат проведення психологічної експертизи
3	Тема 3. Психологічна експертиза в освіті. 1. Предмет психологічної експертизи в освіті та її основні напрямки 2. Психолого-лінгвістична експертиза в освіті 3. Особливості психологічної експертизи іграшки 4. Психологічна експертиза освітнього середовища 5. Психолого-педагогічна експертиза
4	Тема 4. Судово-психологічна експертиза. 1. Предмет та види судово-психологічної експертизи 2. Підстави призначення судово-психологічної експертизи 3. Методологічні основи та компетенція судово-психологічної експертизи 4. Підготовка судово-психологічної експертизи 5. Використання висновку судово-психологічної експертизи

План групових заочна форма

1	Тема 1. Методологічні принципи побудови експертного дослідження. 4. Методологічні принципи побудови експертного дослідження 5. Етапи проведення психологічної експертизи 6. Експертний висновок як результат проведення психологічної експертизи
2	Тема 2. Психологічна експертиза в освіті. 6. Предмет психологічної експертизи в освіті та її основні напрямки 7. Психолого-лінгвістична експертиза в освіті 8. Особливості психологічної експертизи іграшки 9. Психологічна експертиза освітнього середовища 10. Психолого-педагогічна експертиза
3	Тема 3. Судово-психологічна експертиза. 6. Предмет та види судово-психологічної експертизи 7. Підстави призначення судово-психологічної експертизи 8. Методологічні основи та компетенція судово-психологічної експертизи 9. Підготовка судово-психологічної експертизи 10. Використання висновку судово-психологічної експертизи

4.3.Завдання для самостійної роботи.

1. Підготовка до групових занять.
2. Розробка та складання структурно-логічних схем лекцій.
3. Підготовка до написання контрольних робіт.
4. Підготовка та аналіз варіантів експертних висновків для кожного виду експертизи.
5. Підготовка та розробка плану проведення, підбір інструментарію та формулювання завдання для експертизи в обраному напрямку.
6. Підготовка до написання контрольної роботи для заочної форм навчання.

1. **Підготовка до групових занять.** На групових заняттях викладач оцінює підготовлені здобувачами вищої освіти виступи, активність на занятті (відповіді на запитання, наведення прикладів з досвіду та обробленої літератури), вміння формулювати та відстоювати свої думки. Робота на груповому занятті оцінюється за наступними показниками:

- а) за наявність лекційного зошиту, наявність та якість відпрацювання в ньому конспектів за всіма заняттями змістового модулю;
- б) за підготовлену усну доповідь нараховується;
- в) за надання правильної усної (письмової) відповіді на поставлене запитання під час заняття, за доповнення.

2. **Розробка структурно-логічних схем лекцій.** Є одним із напрямків засвоєння змісту теми через оптимізацію механізмів запам'ятовування. Малювання схем, діаграм, графіків, малюнків сприяє візуальному запам'ятовуванню опрацьованої теми. Доцільно це робити під час або після вивчення змісту теми. Осмислене запам'ятовування передбачає, перш за все, встановлення логічних послідовностей, розбивку матеріалу на частини і знаходження в ній «ключових фраз» або «опорних пунктів». Запам'ятовувати слід саме їх і використовувати як «віхи» - орієнтири. Використання логічних опор, асоціацій і мислене угруповання сприяє усвідомленню матеріалу лекції та його швидкому та тривалому запам'ятовуванню.

3. **Підготовка до написання контрольних робіт.** Написання контрольної роботи є одним із засобів оцінки знань студентів. Контрольні роботи проводяться відповідно до завершення вивчення модуля дисципліни. Всього робочою програмою передбачено 2 контрольні роботи, кожна з яких має декілька варіантів завдань. Студенти отримують питання відповідно до варіанту і мають 40 хв. на розв'язання завдань.

4. **Підготовка та аналіз варіантів експертних висновків для кожного виду експертизи.** Оформити тестовим документом. Студент готує приклади експертних висновків за різними видами експертиз. Вимоги для оформлення та змісту роботи: титульний аркуш, назва виду експертизи, експертне питання, методи дослідження, результати дослідження, відповідь на питання.

5. **Підготовка та розробка плану проведення, підбір інструментарію та формулювання завдання для експертизи в обраному напрямку.** Оформити план експертного дослідження (судово-психологічної, педагогічної, соціальної або трудової експертизи). Встановити завдання, методи

дослідження та підготувати експертний висновок. Робота оформлюється у вигляді текстового документу, з титульним аркушем, шрифт 14, змістовна частина роботи складається з назви обраного студентом виду експертизи, типового експертного питання, методів дослідження та імовірного висновку та відповіді на питання.

6. Підготовка до написання контрольної роботи для заочної форми навчання. Розробити приклад експертного дослідження на вибір студента (психолого-педагогічна експертиза, або психолого-психіатрична експертиза) Мета, завдання, приклад експертного питання, план дослідження, методики та приклад висновка. Робота оформлюється в текстовому документі, з титульним аркушем, завданням, експертним питанням, методами дослідження та прикладом висновку та відповіддю на питання.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Освітній процес повністю забезпечується «Методика проведення психологічної експертизи».

I. Технічні засоби навчання:.

- 1) ноутбук;
- 2) проектор.
- 3) інтерактивна дошка

II. Програмне забезпечення: Power Point, Microsoft Excel, SPSS, платформа дистанційного навчання Moodle.

5. Поточний контроль

5. 1. Питання до підсумкової контрольної роботи № 1

1. Предмет, об'єкт і основні завдання психологічної експертизи.
2. Види психологічної експертизи.
3. Історія розвитку психологічної експертизи за кордоном і в Україні.
4. Основні проблеми, що потребують психологічної експертизи.
5. Основні поняття та методологічні принципи експертного аналізу.
6. Особи та установи, які можуть залучатися до експертизи.
7. Процедура призначення психологічної експертизи.
8. Характеристика основних етапів проведення психологічної експертизи.
9. Необхідні умови для проведення психологічної експертизи.
10. Вибір та обґрунтування психодіагностичного інструментарію при вирішенні експертних задач.
11. Вимоги до оформлення і подання експертної документації.
12. Права та обов'язки учасників психологічної експертизи.
13. Основні питання, які вирішує психолог при проведенні експертизи в освіті.
14. Складові професійної компетентності та вимоги до експерта-психолога.
15. Експертиза психологічного та соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах МОН України.
16. Гуманістична експертиза освіти.
17. Експертиза з питань навчання та інноваційно-дослідної діяльності в освіті.
18. Психолого-медико-педагогічні комісії, їх роль і функції в системі освіти.
Роль психолога в роботі ПМПК.
19. Комплексне диференційно-діагностичне обстеження дитини.
20. Психологічна експертиза готовності дитини до школи.
21. Психологічна експертиза шкільної дезадаптації.
22. Психологічна експертиза розвитку пізнавальної сфери та емоційно-вольової сфери особистості.
23. Експертиза професійної діяльності: задачі і значення.
24. Компетенція та методика проведення професійно-психологічної експертизи.
25. Основні питання, які вирішує психолог при проведенні професійно-психологічної експертизи.
26. Зв'язок професійно-психологічної експертизи з проблемами професійної орієнтації, професійної інформації та профвідбором.
27. Експертна оцінка робочих стосунків та психологічного клімату в колективі.
28. Експертна оцінка готовності працівників до виконання професійної діяльності та професіоналізації особистості.
29. Проблема визначення стійкої втрати працездатності.
30. Проведення професійно-психологічної експертизи на спеціальності, що потребують професійного відбору.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **Методика проведення психологічної експертизи**
Контрольна робота № 1

1. Вимоги до оформлення і подання експертної документації (1 б)
2. Компетенція та методика проведення професійно-психологічної експертизи. (1 б)
3. Експертна оцінка робочих стосунків та психологічного клімату в колективі. (1 б)
4. Характеристика основних етапів проведення психологічної експертизи. (1 б)

5.2. Питання до підсумкової контрольної роботи № 2.

1. Основні питання, які вирішує психолог при проведенні експертизи в освіті.
2. Складові професійної компетентності та вимоги до експерта-психолога.
3. Експертиза психологічного та соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах МОН України.
4. Гуманістична експертиза освіти.
5. Експертиза з питань навчання та інноваційно-дослідної діяльності в освіті.
6. Психолого-медико-педагогічні комісії, їх роль і функції в системі освіти.
Роль психолога в роботі ПМПК.
7. Комплексне диференційно-діагностичне обстеження дитини.
8. Психологічна експертиза готовності дитини до школи.
9. Психологічна експертиза шкільної дезадаптації.
10. Психологічна експертиза розвитку пізнавальної сфери та емоційно-вольової сфери особистості.
11. Експертиза професійної діяльності: задачі і значення.
12. Компетенція та методика проведення професійно-психологічної експертизи.
13. Основні питання, які вирішує психолог при проведенні професійно-психологічної експертизи.
14. Зв'язок професійно-психологічної експертизи з проблемами професійної орієнтації, професійної інформації та профвідбором.
15. Експертна оцінка робочих стосунків та психологічного клімату в колективі.
16. Експертна оцінка готовності працівників до виконання професійної діяльності та професіоналізації особистості.
17. Проблема визначення стійкої втрати працездатності.
18. Проведення професійно-психологічної експертизи на спеціальності, що потребують професійного відбору.
19. Основні питання, які вирішує психолог при проведенні психологічної експертизи в організації.

20. Експертиза діяльності та розвитку організації.
21. Психологічна експертиза структури та якості ділових і особистісних стосунків в організації.
22. Особливості експертної оцінки психологічних особливостей керівника.
23. Конфліктологічна експертиза: сутність, предмет і завдання.
24. Особливості психологічної експертизи різних видів конфліктів та соціальної взаємодії.
25. Судово-психологічна експертиза: предмет, об'єкт і завдання.
26. Основні питання, які вирішує психолог при проведенні судової експертизи
27. Різниця судово-психологічної та судово-психіатричної експертиз.
28. Компетенція проблем судово-психологічної експертизи.
29. Класифікація судово-психологічних експертиз.
30. Кримінально-правове значення судово-психологічної експертизи.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **Методика проведення психологічної експертизи**

Контрольна робота № 2.

Варіант № 1.

1. Медико-психологічна експертиза: об'єкт, предмет і задачі. (1 б)
2. Психологічна експертиза структури та якості ділових і особистісних стосунків в організації. (1 б)
3. Різниця судово-психологічної та судово-психіатричної експертиз. (1 б)
4. Експертна оцінка робочих стосунків та психологічного клімату в колективі. (1 б)

6. Підсумковий контроль (залік)

1. Предмет, об'єкт і основні завдання психологічної експертизи.
2. Види психологічної експертизи.
3. Історія розвитку психологічної експертизи за кордоном і в Україні.
4. Основні проблеми, що потребують психологічної експертизи.
5. Основні поняття та методологічні принципи експертного аналізу.
6. Особи та установи, які можуть залучатися до експертизи.
7. Процедура призначення психологічної експертизи.
8. Характеристика основних етапів проведення психологічної експертизи.
9. Необхідні умови для проведення психологічної експертизи.
10. Вибір та обґрунтування психодіагностичного інструментарію при вирішенні експертних задач.
11. Вимоги до оформлення і подання експертної документації.
12. Права та обов'язки учасників психологічної експертизи.
13. Основні питання, які вирішує психолог при проведенні експертизи в освіті.
14. Складові професійної компетентності та вимоги до експерта-психолога.
15. Експертиза психологічного та соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах МОН України.
16. Гуманістична експертиза освіти.
17. Експертиза з питань навчання та інноваційно-дослідної діяльності в освіті.
18. Психолого-медико-педагогічні комісії, їх роль і функції в системі освіти.
Роль психолога в роботі ПМПК.
19. Комплексне диференційно-діагностичне обстеження дитини.
20. Психологічна експертиза готовності дитини до школи.
21. Психологічна експертиза шкільної дезадаптації.
22. Психологічна експертиза розвитку пізнавальної сфери та емоційно-вольової сфери особистості.
23. Експертиза професійної діяльності: задачі і значення.
24. Компетенція та методика проведення професійно-психологічної експертизи.
25. Основні питання, які вирішує психолог при проведенні професійно-психологічної експертизи.
26. Зв'язок професійно-психологічної експертизи з проблемами професійної орієнтації, професійної інформації та профвідбором.
27. Експертна оцінка робочих стосунків та психологічного клімату в колективі.
28. Експертна оцінка готовності працівників до виконання професійної діяльності та професіоналізації особистості.
29. Проблема визначення стійкої втрати працездатності.
30. Проведення професійно-психологічної експертизи на спеціальності, що потребують професійного відбору.
31. Основні питання, які вирішує психолог при проведенні психологічної експертизи в організації.
31. Основні питання, які вирішує психолог при проведенні експертизи в освіті.

- 32.Складові професійної компетентності та вимоги до експерта-психолога.
- 33.Експертиза психологічного та соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах МОН України.
- 34.Гуманістична експертиза освіти.
- 35.Експертиза з питань навчання та інноваційно-дослідної діяльності в освіті.
- 36.Психолого-медико-педагогічні комісії, їх роль і функції в системі освіти.
Роль психолога в роботі ПМПК.
- 37.Комплексне диференційно-діагностичне обстеження дитини.
- 38.Психологічна експертиза готовності дитини до школи.
- 39.Психологічна експертиза шкільної дезадаптації.
- 40.Психологічна експертиза розвитку пізнавальної сфери та емоційно-вольової сфери особистості.
- 41.Експертиза професійної діяльності: задачі і значення.
- 42.Компетенція та методика проведення професійно-психологічної експертизи.
- 43.Основні питання, які вирішує психолог при проведенні професійно-психологічної експертизи.
44. Зв'язок професійно-психологічної експертизи з проблемами професійної орієнтації, професійної інформації та профвідбором.
- 45.Експертна оцінка робочих стосунків та психологічного клімату в колективі.
- 46.Експертна оцінка готовності працівників до виконання професійної діяльності та професіоналізації особистості.
- 47.Проблема визначення стійкої втрати працездатності.
- 48.Проведення професійно-психологічної експертизи на спеціальності, що потребують професійного відбору.
- 49.Основні питання, які вирішує психолог при проведенні психологічної експертизи в організації.
50. Експертиза діяльності та розвитку організації.
- 51.Психологічна експертиза структури та якості ділових і особистісних стосунків в організації.
52. Особливості експертної оцінки психологічних особливостей керівника.
53. Конфліктологічна експертиза: сутність, предмет і завдання.
- 54.Особливості психологічної експертизи різних видів конфліктів та соціальної взаємодії.
55. Судово-психологічна експертиза: предмет, об'єкт і завдання.
56. Основні питання, які вирішує психолог при проведенні судової експертизи
57. Різниця судово-психологічної та судово-психіатричної експертиз.
58. Компетенція проблем судово-психологічної експертизи.
59. Класифікація судово-психологічних експертиз.
- 60.Кримінально-правове значення судово-психологічної експертизи.
61. Медико-психологічна експертиза: об'єкт, предмет і задачі.
- 62.Предмет та завдання психологічної експертизи.
- 63.Міждисциплінарні зв'язки психологічної експертизи.
- 64.Загальна характеристика психологічної експертизи та її види

65. Основні питання, які вирішує психолог при проведенні медико-психологічної експертизи.
66. Етапи психологічного дослідження в межах психологічної експертизи.
67. Дати визначення поняттю «психологічна оцінка»
68. Загальна схема оцінювання соціальної роботи.
69. Організаційні моделі соціальної експертизи.
70. Типи та види соціальної експертизи.
71. Потреба проведення соціальної експертизи та її мета.
72. Поняття про соціальну експертизу та її функції.
73. Поняття про психологічну експертизу засобів масової комунікації, її мета та види.
74. Психологічна (соціально-психологічна) експертиза засобів масової комунікації
75. Експерт та його професійні якості.
76. Професійно-етичні принципи діяльності експерта-психолога.
77. Фахова компетентність психолога.
78. Методологічні принципи побудови експертного дослідження.
79. Етапи проведення психологічної експертизи.
80. Експертний висновок як результат проведення психологічної експертизи.
81. Вимоги до методів психологічної експертизи та їх класифікація.
82. Традиційні методи в психологічній експертизі.
83. Специфічні методи психологічної експертизи.
84. Предмет та види судово-психологічної експертизи.
85. Підстави призначення судово-психологічної експертизи.
86. Методологічні основи та компетенція судово-психологічної експертизи.
87. Підготовка судово-психологічної експертизи.
88. Використання висновку судово-психологічної експертизи.
89. Психолого-лінгвістична експертиза в освіті.
90. Психолого-педагогічна експертиза.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – Методика проведення психологічної експертизи

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ №0

1. Психолого-лінгвістична експертиза в освіті. (10 балів).
2. Психолого-медико-педагогічні комісії, їх роль і функції в системі освіти. Роль психолога в роботі ПМПК. (10 балів).
3. Експертна оцінка робочих стосунків та психологічного клімату в колективі. (10 балів).

*Затверджено на засіданні кафедри психології.
протокол № 1 від «27» серпня 2020 року*

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, доц. кафедри

Васильєва Г.В.

7. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Денна форма навчання:

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці	Кількість заходів	Сума балів
Відповіді на групових заняттях	3	13	39
Складання структурно-логічних схем лекцій	4	2	8
Написання контрольних робіт	4	2	8
Розробка прикладів варіантів експертних висновків для кожного виду експертизи.	5	1	5
Розробити (на вибір) план проведення, підібрати інструментарій та сформулювати завдання для експертизи в обраному напрямку(соціально, професійна, судова або педагогічна)	10	1	10
Залік			30
Всього			100

Заочна форма навчання:

Вид діяльності (завдання)	Максимальна оцінка одиниці	Кількість заходів	Сума балів
Відповіді на групових заняттях	8	3	24
Розробка прикладів варіантів експертних висновків для кожного виду експертизи.	15	1	15
Складання структурно-логічних схем лекцій.	16	1	16
Контрольна робота	15	1	15
Складання заліку	30		30
Всього	100		100

Пояснення до умов визначення рейтингу

Денна форма

Критерії оцінювання навчальних досягнень	Бали
1. Бали за відповіді на групових заняттях	
Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	3

Оцінюється робота студента, який не у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, викладає його без достатньої, самостійної обробки та аналізу, але розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань. Допускає помилки при використанні науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним способом.	2
Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	1
2. Бали за складання структурно-логічних схем лекцій	
Схема, яка достатньо повно відображає навчальний матеріал, теми розкриті, основні поняття викладені, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань лекції, використовуючи при цьому обов'язкову літературу.	4-3
Схема студента, яка недостатньо повно відображає навчальний матеріал, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань лекції, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та помилки.	2-1
3. Бали за написання контрольних робіт	
Бальна оцінка, відображена на кожному питанні варіанту контрольної	
Повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки, правильне використання формул та проведення розрахунків.	максимальний бал за питання
Відповідь не повна, не містить аргументів, неправильне застосування методик та помилки у розрахунках.	Зниження оцінки
4. Бали за розроблені приклади варіантів експертних висновків для кожного виду експертизи.	
Правильно підібрані методики для діагностики, аналіз результатів дослідження якісний та кількісний, сформульоване заключення, що відображає основні характеристики особистості.	5
Правильно підібрані методики для діагностики, аналіз результатів дослідження якісний та кількісний, с незначними помилками сформульоване заключення.	4
Правильно підібрані методики для діагностики, аналіз результатів дослідження якісний та кількісний, психологічне заключення має недоліки.	3
Правильно підібрані методики для діагностики, аналіз результатів дослідження тільки кількісний, заключення формальне.	2
Неправильно застосовані методики, та відсутній аналіз результатів.	1
5. Бали за розробку (на вибір) плану проведення експертизи в обраному напрямку (соціально, професійна, судова або педагогічна)	
Правильно підібрані методики для діагностики, аналіз результатів дослідження якісний та кількісний, сформульоване заключення, що відображає основні характеристики особистості.	10-9
Правильно підібрані методики для діагностики, аналіз результатів дослідження якісний та кількісний, с незначними помилками сформульоване заключення.	7-6
Правильно підібрані методики для діагностики, аналіз результатів дослідження якісний та кількісний, психологічне заключення має недоліки.	6
Правильно підібрані методики для діагностики, аналіз результатів дослідження кількісний, сформульоване заключення.	5-4

Правильно підібрані методики для діагностики, аналіз результатів дослідження тільки кількісний, заключення формальне.	3
Неправильно застосовані методики, та відсутній аналіз результатів.	2-1

Заочна форма

Критерії оцінювання навчальних досягнень	Бали
1. Бали за відповіді на групових заняттях	
Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	6
Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	5
Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.	4
Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	3
Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.	2-1
2. Бали за написання контрольної роботи	
Оформлення роботи відповідає вимогам. Правильно підібрані методики для діагностики, дотримання вимог щодо валідності та надійності тестів та зроблено кількісний та якісний аналіз результатів, сформульовано заключення.	16-14
Оформлення роботи відповідає вимогам. Правильно підібрана методика для діагностики, незначні труднощі у формулюванні якісних висновків за результатами.	13-11
Оформлення роботи має незначні порушення. Правильно підібрані методики для діагностики, недотримання вимог щодо характеристики їх результатів.	10-7
Оформлення роботи має неточності. Правильно підібрані методики для діагностики, дотримання вимог щодо характеристики висновку,	6

але є певні складнощі в інтерпретації результатів.	
Оформлення роботи не відповідає вимогам. Правильно підібрані методики для діагностики, висновки не відповідають результатам дослідження.	5
Оформлення роботи не відповідає вимогам. Недостатня кількість методик, або невалідні методики. помилки у висновках	4-3
Оформлення роботи не відповідає вимогам. Неправильно підібрані методики для діагностики, недотримання вимог щодо характеристики психічних процесів, помилки у висновках.	2-1
3. Бали за підготовку та аналіз варіантів експертних висновків для кожного виду експертизи	
Висновки розроблено для кожного з видів експертиз, розкрито мету та завдання, розроблено методики дослідження та наведено приклади висновків.	15-13
Висновки розроблено для кожного з видів експертиз, розкрито мету та завдання, але є незначні недоліки в формулюванні мети, розроблено методики дослідження, є невідповідності між методиками та завданням експертизи, наведено приклади висновків	12-10
Висновки розроблено для кожного з видів експертиз, розкрито мету та завдання, розроблено методики дослідження та наведено приклади висновків.	9-7
Висновки розроблено не для всіх видів експертиз, є помилки в оформленні та змістовній частині роботи.	6-4
Робота зі значними помилками, або не розкриті питання	3-1
4. Бали за складання структурно-логічних схем лекцій	
Схема студента, яка достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань лекції, використовуючи при цьому обов'язкову літературу.	15-13
Схема студента, яка недостатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань лекції, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	12-10
Схема студента, відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Нездатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.	9-7
Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	6-4
Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.	3-1

Оцінювання знань студента під час заліку чи екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою, прийнятою у ЧНУ імені Петра Могили.

Оцінка **«Відмінно» - 90-100 балів** ставиться за умов, якщо студент дав лаконічні і ґрунтовні відповіді на всі запропоновані йому питання. Відповідь свідчить, що студент вільно володіє всім матеріалом курсу, передбаченим робочою програмою, при тому, він має не розрізненні знання окремих тем курсу, а володіє ним комплексно. Студент уміє аргументувати свою відповідь, навести необхідні докази, приклади; аналізувати запропоновані ситуації, посилаючись на джерела інформації. Студент розуміє значимість відповідних знань для особистого життя та для майбутньої професійної діяльності, підтверджуючи це конкретними прикладами.

Найвища оцінка ставиться також за вміння наводити протилежні підходи до оцінки тих чи інших феноменів, співставлення різних наукових позицій, уміння вести полеміку з дослідниками. Під час відповіді студент має продемонструвати не репродуктивну, а творчу розумову діяльність.

Оцінка **«Добре» - 75-89 балів** ставиться за умов, якщо студент викладає відповідь на кожне питання логічно, розкриваючи основний зміст. Разом з тим, відповіді не вистачає ґрунтовності, всебічності, деякі важливі нюанси пропущені. При доборі та наведенні фактів та прикладів студент припускається незначних помилок. В той же час, студент не розуміє актуальності висвітлюваних питань. У висловлюванні власної думки зустрічаються певні неточності. Висновки не носять повного та логічного підсумку.

Оцінка **«Задовільно» - 60-74 балів** виставляється студенту в разі, якщо він не повністю розкрив питання, або не відповів на деякі з них, що свідчить про відсутність повного комплексного засвоєння матеріалів курсу (знає лише певні теми). Відсутня ґрунтовність у розгляді питань, порушується логіка викладу питання. Студент не вміє аналізувати матеріал, не розуміє актуальність проблеми для сьогодення. Аргументація відповіді слабка, вибіркова, мають місце суттєві помилки у використанні фактичного матеріалу. Висновки не відбивають суті питання, або відсутні.

Оцінка **«Незадовільно» - 21-60 балів** виставляється студенту в разі, коли кожне з питань висвітлено поверхнево, або не висвітленими залишаються більшість питань. В процесі висвітлення питань допущені значні помилки, студент не знає, або плутає фактичний матеріал, не здатний аналізувати основні проблеми, не демонструє творчої розумової діяльності. Власна думка і висновки відсутні.

8. Рекомендовані джерела інформації

8.1. Основні:

1. Землянська О.В. Особистість та методи її дослідження при проведенні судово-психологічної експертизи: монографія / О.В. Землянська. – Харків: Титул, 2017. – 224 с.
2. Землянська О.В. Судово-психологічна експертиза: навчальний посібник / О.В. Землянська. – Х.: ХНУВС, 2019. – 300 с.
3. Ребуха Л.З. Психологічна експертиза: технологія та процедура проведення / Л.З. Ребуха. – Тернопіль: ТНЕУ, 2019. – 234 с.
4. Черезова І.О. Психологічна експертиза: навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / І.О. Черезова. – Бердянськ: БДПУ, 2018. – 262 с.

8.2. Додаткові:

1. Гірник А.М. Конфліктологічна експертиза / А.М. Гірник // Журнал практикуючого психолога. – 2016. – № 9. – С. 146-156
2. Діти державної опіки: проблеми, розвиток підтримка: навч.- метод. посіб. / М.И. Боришевський, Г.М. Бевз, Л.І. Тарусова та ін.; [за заг. ред. М.И. Боришевського та Г.М. Бевз]. – К.: Міленіум, 2016. – 286 с
3. Гуцал А. Психологічні механізми сприйняття рекламної продукції дітьми [Електронний ресурс] / А. Гуцал. – Режим доступу до ресурсу: [s-journal.cdu.edu.ua/base/2018/v3/v3pp154-156.pdf](http://journal.cdu.edu.ua/base/2018/v3/v3pp154-156.pdf)
4. Кузнєцова О. Правовий захист малолітніх і неповнолітніх від шкідливого впливу ЗМІ в Україні та за кордоном [Електронний ресурс] / Психологічна експертиза 183 О. Кузнєцова. – Режим доступу: http://www.franko.lviv.ua/faculty/jur/publications/visnyk26/Statti_Kuznecova.htm.
5. Моховіков О.М. Судова психіатрія: навч. посіб. / О.М. Моховіков. – 3-тє вид., випр. та доп. – Одеса: Юрид. літ., 2017. – 176 с.
6. Назаров О.А. Судова практика доручення проведення судово-товарознавчих експертиз в кримінальних провадженнях експертам (фахівцям) не державних спеціалізованих установ в Україні в 2018 році : інформаційний довідник судового експерта товарознавця (оцінювача) / О.А. Назаров. – К.: online журнал «Судово-психологічна експертиза», 2018 – 16 с.
7. Про затвердження Положення про експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах Міністерства освіти і науки України // Наказ МОН України № 330 від 20. 04. 2018 р
8. Снігульська В. Телебачення: інформаційний помічник чи джерело агресії / В. Снігульська // Психолог. – 2017. – № 40. – С. 6-9.
9. Gordon N.J. Essentials of Polygraph and Polygraph Testing. - Boca Raton: CRC Press, 2016. — 321 p. - URL: <https://goo.gl/5S3GrY>

10. Gordon, Nathan J. Effective interviewing and interrogation techniques / Nathan J. Gordon, William L. Fleisher. – Academic Press; 4 edition (July 2, 2019). - P. 406.- URL: <https://bitly.su/BJb0>

8.3. Інформаційні (інтернет) ресурси

1. <https://expertize-journal.org.ua/books/994-book-2>
2. https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/1061/1/osnovu_glubunnoi_psuchologii.pdf
3. <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/04/Glibinna-psihologiya.pdf>
4. http://eprints.zu.edu.ua/13193/1/STHP_Havrilovska.pdf
5. <https://science.lpnu.ua/education/majors/subject/DDPGS/9.053.00.00/51/2019/ua/full/4/10772>
6. <http://journals.uran.ua/index.php/2227-6246/article/view/158425>
7. <https://onemorelibrary.com/index.php/ru/yazyki/anglijskij/book/psychology-209/totem-and-taboo-2400>